

ΕΛΛΗΝΙΚ

ΑΔΕΛΦΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ.

ΧΩΝ

ΕΛΛΗΝΙ

ΔΩΝ

ΝΟΣΟΚΟ-

ΜΩΝ

Υ
Γ
Ε
Ι
Α
Σ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Τ
Ε
Υ
Χ
Ο
Ν

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

*«... πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον...»
Ψαλμὸς 150*

Η ΕΠΙΣΚΕΠΤΡΙΑ ΑΔΕΛΦΗ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Υπό ΧΑΡΗΣ Ν. ΡΟΥΣΣΟΥ, ΕΑ., Σ.Ε.Α.Ν. Διπλ. Πανεπ. Βρυξελλών

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

ΔΙΑΤΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΑΤΡΟ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΝ Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΤΕΧΕΙ ΕΞΕΧΟΥΣΑΝ ΘΕΣΙΝ

Ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ οἰκογένεια ἀποτελεῖ θέμα μελέτης καὶ ἀντικείμενον ἐπιδράσεως ὄλων ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἀσχολοῦνται μὲ τὰ προβλήματα τοῦ **ΑΝΘΡΩΠΟΥ** καὶ τῶν κοινωνιῶν.

Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ὑψίστην σημασίαν τῆς οἰκογενείας ὡς πρὸς τὸ ἄτομον καὶ ὡς πρὸς τὸ εὐρύτερον κοινωνικὸν σύνολον.

1. Ἄτομον - Οἰκογένεια.

Ἡ Οἰκογένεια εἶναι ἀπαραίτητη διὰ τὴν φυσιολογικὴν, σωματικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ παιδιοῦ.

Ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν ὁ ἄνθρωπος λαμβάνει τὰς πρώτας γνώσεις, εἰς τὴν οἰκογένειαν ζῆ τὰς πρώτας κοινωνικὰς σχέσεις.

Τὸ πεπρωμένον τοῦ ἀνθρώπου ἐξαρτᾶται, κατὰ τὸ μεγαλύτερον ἴσως μέρος, ἀπὸ τὴν οἰκογενειακὴν ζωὴν εἰς τὴν πατρικὴν οἰκογένειαν.

Αἱ σχέσεις τὰς ὁποίας εἶχεν ἐντὸς τῆς οἰκογενείας του τὸ ἄτομον καὶ αἱ ψυχολογικαὶ ἐπιδράσεις τοῦ οἰκογενειακοῦ του περιβάλλοντος θὰ καθορίσουν τὸν χαρακτήρα, τὴν προσωπικότητά του. Θὰ καθορίσουν τὴν μελλοντικὴν του προσαρμογὴν εἰς τὸ εὐρύτερον κοινωνικὸν περιβάλλον.

Ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν μαθαίνει τὸ ἄτομον νὰ ἐκτιμᾷ τὰς ἀξίας τῆς ζωῆς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐξέχουσιν θέσιν κατέχει ἡ ὑγεία, καὶ νὰ δημιουργῆ νέας ἀξίας.

Ἀπὸ τὸ οἰκογενειακὸν σχολεῖον θὰ ἀποκτήσῃ τὸ ἄτομον τὰς καλὰς ἢ κακὰς ἐξεις.

Στρέφοντες τὴν προσοχήν μας πρὸς τὴν οἰκογένειαν ἐπιδρῶμεν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου,

θέτομεν τὰς βάσεις τῆς ὑγιοῦς ὑποστάσεώς του— σωματικῆς, πνευματικῆς, ἠθικῆς, κοινωνικῆς— ἀκόμη καὶ πρὶν ἐκεῖνος ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον.

Δημιουργοῦμεν ἀσφαλεῖς προϋποθέσεις καλῆς ὑγείας καὶ πρὸ παντός ἐπιλύσεως κάθε μελλοντικοῦ ἰατρο - κοινωνικοῦ προβλήματος.

2. Οἰκογένεια - Κοινωνία.

Ἡ οἰκογένεια ἀποτελεῖ τὸ πρωταρχικὸν κοινωνικὸν κύτταρον, τὴν πρώτην κοινωνίαν.

Ἡ σημερινὴ οἰκογένεια, παρ' ὅλον ὅτι ἔχει περιορισθῆ— ἰδίως εἰς τὰ ἀστικά κέντρα— εἰς τοὺς γονεῖς καὶ τὰ παιδιά, παραμένει τὸ πλεόν κατάλληλον πεδίον διὰ μίαν συμβουλευτικὴν ἐργασίαν.

Ἐφ' ὅσον διαπαιδαγωγεῖται ὀρθῶς ἡ οἰκογένεια, θὰ ὑπάρξῃ γενικὴ ἐξέλιξις διότι πολλαὶ οἰκογένειαι μαζὶ συνθέτουν μίαν κοινωνίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΛΗΘΙΟΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Τὴν οἰκογένειαν δυνατὸν νὰ πλησιάσουν διὰ συμβουλευτικὴν ἐργασίαν ἐπ' αὐτῆς ὅλοι οἱ ἀνεγνωρισμένοι γενικοὶ καὶ εἰδικοὶ ἰατρο - κοινωνικοὶ ἐργάται κατὰ διαφόρους περιόδους καὶ εἰς πλείστας εὐκαιρίας, μὲ ἄριστα ἀποτελέσματα.

Θ' ἀσχοληθῶμεν ὅμως ἰδιαιτέρως, μὲ τὸν συμβουλευτικὸν ρόλον τὸν ὅποιον καλεῖται νὰ διαδραματίσῃ ἡ οἰκογενειακὴ Ἐπισκέπτρια πλησίον τῆς οἰκογενείας. Καὶ τοῦτο διότι ὑπάρχουν εἰς αὐτὴν ὀρισμένα προϋποθέσεις αἱ ὁποῖαι διευκολύνουν μίαν συνεχῆ καὶ ἀποδοτικὴν συμβουλευτικὴν ἐργασίαν πλησίον τῶν οἰκογενειῶν.

1. Ἡ Ἐπισκέπτρια Ἀδελφὴ Σύμβουλος Ὑγιεινῆς τῆς Οἰκογενείας.

Αἱ προϋποθέσεις τὰς ὁποίας ἀναφέραμεν εἶναι αἱ ἑξῆς:

Πολύπλευρος βασικὴ ἐκπαίδευσις.

Ἡ Ἐπισκέπτρια Ἀδελφὴ, μὲ τὴν βοήθειαν τῶν γενικῶν γνώσεων τὰς ὁποίας ἔχει λάβει κατὰ τὴν βασικὴν τῆς ἐκπαίδευσιν, καθίσταται ἱκανὴ νὰ ἀντιμετωπίσῃ οἰονδήποτε θέμα ὑγιεινῆς.

Ἡ Ἐπισκέπτρια Ἀδελφὴ εἶναι εἰς θέσιν νὰ προβλέψῃ καὶ νὰ προλάβῃ κάθε δυσμενῆ κατάστασιν ἢ ὁποία δύναται νὰ δημιουργηθῇ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν εἰς μίαν οἰκογένειαν.

Ἀκόμη δύναται νὰ προβλέψῃ καὶ νὰ προλάβῃ τὴν ἐξέλιξιν ὑπαρχόντων προβλημάτων, τὰ ὁποία ἐὰν ἠκολούθουν τὸν ροῦν τῆς φυσικῆς των ἐξελίξεως θὰ ἐπεβαρύνωντο καὶ θὰ ἐπέφερον ἀνεπανορθώτους ζημίας εἰς τὴν καθ' ὅλου ὑγείαν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας.

Ἡ ἀντιμετώπισις τῶν προβλημάτων ὑγιεινῆς ἐνὸς μέλους τῆς οἰκογενείας ἐπιτυγχάνεται ἀνέτως ἐν συσχετισμῶ πρὸς τὸ οἰκογενειακὸν σύνολον ὑπὸ τῆς Ἐπισκεπτρίας Ἀδελφῆς.

Ἡ πολυδύναμος Ἐπισκέπτρια, ἀντιλαμβάνομένη τὴν σοβαρότητα τῶν παρουσιαζομένων προβλημάτων, ζητεῖ τὴν βοήθειαν τοῦ ἱατροῦ καὶ τῶν ἄλλων εἰδικῶν — ὅταν ὑπάρχουν — ὥστε εἰς μίαν κοινὴν προσπάθειαν νὰ ἐφαρμοσθῇ ἢ κατάλληλος «θεραπεία».

Ἡ Ἐπισκέπτρια εἶναι πολὺτιμος συνεργάτης τοῦ ἱατροῦ καὶ τῶν εἰδικῶν, οἱ ὁποιοὶ ἀντλοῦν ἀπὸ ἐκείνην χρησίμους πληροφορίες καὶ γνώμας ἐπὶ θεμάτων πάσης φύσεως τὰ ὁποία συναντῶνται εἰς τὴν οἰκογένειαν.

β. Περισσότεραι εὐκαιρίαι ἐπαφῆς καὶ μεγαλυτέρα ἄνεσις κατὰ τὴν ἐπαφὴν μετὰ τῆς οἰκογενείας.

Ἡ πολυδύναμος ἢ οἰκογενειακὴ Ἐπισκέπτρια ἔχει τὰς περισσοτέρας εὐκαιρίας ἐπαφῆς μὲ μίαν οἰκογένειαν ἀπὸ οἰονδήποτε ἄλλο μέρος τῆς ἱατρο - κοινωνικῆς ομάδος, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἔχει ἄνεσιν χρόνου διὰ συνεχῆ ἐπικοινωνή-

σίαν μὲ τὰς οἰκογενείας καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ὑπάρχει ἐμφανῆς λόγος ὁ ὁποῖος νὰ δικαιολογῇ τὴν ἐπέμβασίν της.

Ἡ οἰκογενειακὴ ἐπισκέπτρια ἐπιτυγχάνει ἀνειτωτέρα ἐπαφὴν μὲ τὴν οἰκογένειαν.

Τὰ προβλήματα ὑγείας συνειδητοποιοῦνται ἀπὸ ὀλιγον καὶ περισσότερο κόσμον σήμερον, λόγῳ τῆς ἀνόδου τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τῶν πληθυσμῶν.

Εἶναι γνωστὸν μὲ πόσῃν εὐκολίαν δύναται νὰ εἰσέλθῃ ἢ Ἐπισκέπτρια εἰς τὸ οἰκογενειακὸν περιβάλλον διὰ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐπίλυσιν προβλημάτων ὑγιεινῆς. Ἡ οἰκογένεια δίδει ὅλην τῆς τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν Ἐπισκέπτριαν καὶ τῆς ἐξομολογεῖται μὲ μεγαλυτέρα ἄνεσιν καὶ κάθε κοινωνικὸν τῆς πρόβλημα.

Εἶναι σφάλμα δὲ νὰ θεωρῆται τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα ξεχωριστὸν ἀπὸ τὸ ὑγειονομικόν. Εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι κάθε πρόβλημα ὑγείας ἔχει καὶ προεκτάσεις ψυχο - κοινωνικάς. Ἀλλὰ καὶ ἀντιθέτως, κάθε κοινωνικὸν πρόβλημα ἔχει κάπου καὶ μίαν βάσιν ἢ ἓνα στοιχεῖον νοσηρᾶς καταστάσεως εἰς τὸν τομέα τῆς σωματικῆς ἢ τῆς ψυχικῆς ὑγείας.

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἀκόμη παραδεχθῶμεν ὅτι ὑπάρχει πρόβλημα καθαρῶς κοινωνικόν, τοῦτο ἐὰν δὲν ἀντιμετωπισθῇ δεόντως θὰ καταλήξῃ νὰ ἐπιπλακῇ μὲ τὸ πρόβλημα ὑγείας.

Ἐκ τῶν προαναφερθέντων καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι, ὁ κοινωνικὸς ἐργάτης πρέπει νὰ ἔχῃ γνώσιν ὑγιεινῆς, ψυχολογικῶν καὶ κοινωνικῶν ἐπιστημῶν, χωρὶς βεβαίως νὰ εἶναι ἱατρός, ψυχολόγος ἢ κοινωνιολόγος. Αἱ γνώσεις του ἐν προκειμένῳ τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ ἀνιχνεύσῃ καὶ νὰ προλάβῃ ἢ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν θεραπείαν τῶν πολυπλόκων ἱατρο - κοινωνικῶν προβλημάτων.

Ἡ εὐαισθησία ἐξ ἄλλου εἰς τὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ὁποία εἶναι ἀπαραίτητος εἰς τὴν ἱατρο - κοινωνικὴν ἐργασίαν, δὲν ἀποκτᾶται ἐὰν δὲν γνωρίσῃ κανεὶς ἐκ τοῦ πλησίον τὸν πόνον καὶ τὴν ὀδύνην. Ἡ εὐαισθησία ἀναπτύσσεται ὅταν ζήσῃ κανεὶς ἀπὸ πολὺ κοντὰ τὸν ἄρρωστον· τότε καὶ ὁ ἴδιος πείθεται διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀποστολῆς του, ἥτις θὰ εἶναι νὰ προλάβῃ

ὥστε γὰ μὴ φθάσῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν δυσάρεστον αὐτὴν θέσιν. Τότε θὰ καταλάβῃ τὸ εὐότερον κοινωνικὸν πρόβλημα τὸ ὁποῖον προκαλεῖ ἡ ἀσθένεια, ἢ, τὸ ἀντίθετον, θὰ καταλάβῃ τὴν σοβαρότητα τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα προκαλεσαν τὴν ἀσθένειαν.

Ἡ ἐργασία τῆς Ἐπισκεπτρίας Ἀδελφῆς λοιπὸν βασίζεται ἐπὶ ἀσφαλῶν προϋποθέσεων. Ἡ Ἐπισκέπτρια Ἀδελφὴ προσμοιάζεται μὲ τὸν οἰκογενειακὸν ἰατρὸν ἢ τὸν ἰατρὸν γενικῆς ἱατρικῆς ὁ ὁποῖος δύναται γὰ ἀντιμετωπίσῃ κάθε ἀσθένειαν χωρὶς βεβαίως αὐτὸ γὰ ἀποκλείῃ τὸ γεγονός ὅτι εἰς μίαν δεδομένην στιγμήν δὲν θὰ ζητήσῃ τὴν βοήθειαν τῶν ἐιδικῶν, τῶν ὁποῖων τὰ πορίσματα θὰ χρησιμοποιήσῃ διὰ γὰ διαγνώσῃ καὶ θεραπεύσῃ, διότι εἶναι ἐκεῖνος μόνον ὁ ὁποῖος γνωρίζει τὸν ἀσθενῆ του εἰς τὸ σύνολόν του, ὡς ἄτομον μὲ ἓνα ἱστορικὸ μὲ ἐπιδράσεις ἐκ τοῦ περιβάλλοντος, μὲ τὰ προβλήματα του.

Ὅσοι ἐιδικοί, ἐπομένως, καὶ ἂν ἀσχοληθοῦν μὲ τὰ ἐιδικὰ προβλήματα τῆς οἰκογενείας, ἢ Ἐπισκέπτρια Ἀδελφὴ θὰ παραμείνῃ βασικὸς κοινωνικὸς ἐργάτης, διὰ γὰ ἀνιχνεύῃ, γὰ διδάσκη, γὰ συντονίζῃ τὰς ἐνεργείας τῶν ἐιδικῶν, γὰ κάμῃ τὴν σύνθεσιν τῶν ἐνεργειῶν διὰ τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα. Καὶ τοῦτο διότι εἶναι ἐκεῖνη ἢ ὁποῖα γνωρίζει καλλίτερα ἀπὸ ὅλους τὴν οἰκογένειαν εἰς τὸ σύνολόν της, γνωρίζει τὸ ἱστορικόν της, γνωρίζει τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς δυνατότητάς της.

Ἐκ τῶν ποινμάτων ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ Ἐπισκέπτρια Ἀδελφὴ εἶναι ὁ βασικὸς Σύμβουλος τῆς οἰκογενείας.

Ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως ἐξεταζόμενον τὸ θέμα, καὶ πάλιν εἶναι ὑπὲρ τῆς Ἐπισκεπτρίας, διότι εἶναι ὅπωςδήποτε οἰκονομικώτερον γὰ ἀσχολῆται εἰς λειτουργίαν μὲ ἄλλα τὰ προβλήματα ὅταν αὐτὰ εἶναι συνήθη ἱατρο - κοινωνικά, ἀπὸ τὸ γὰ σπαταλᾶται ἀδίκως προσωπικὸν ἐιδικευμένον εἰς ἓνα τοιῆα, ὅταν μάλιστα δὲν ὑπάρχῃ.

Δὲν παραλείπομεν δὲ γὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν καὶ εἰς τὴν σύγχυσιν ἢ ὁποῖα ἐπικρατεῖ ὅταν διάφοροι ἐιδικοί ἐπισκέπτονται ἀλληλοδιαδόχως μίαν οἰκογένειαν, ὅπου βεβαίως ὑπάρχουν δυνατότητες. Ὁ καταμερισμὸς ἐργασίας ἔχει ἄριστα

ἀποτελέσματα, ἀλλὰ τότε ὅλοι ὅσοι ἀναμιγνύονται μέσα εἰς τὴν οἰκογένειαν εἶναι μέλη μιᾶς ἱατρο - κοινωνικῆς ομάδος, ἢ ὁποῖα πλέον ἔχει τὸν λόγον, πραγματοποιεῖ τὴν σύνθεσιν τῶν δραστηριοτήτων τῶν μελῶν μὲ ὁμαδικὸν πνεῦμα καὶ συντονίζει τὴν ὅλην ἐργασίαν.

Ἡ ταξινόμησις εἰς κατηγορίας τῶν οἰκογενειῶν πραγματοποιεῖται τεχνικῶς, καὶ τοῦτο μόνον διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ θέματος.

Ἡ συμβουλευτικὴ δραστηριότης τῶν κοινωνικῶν ἐργατῶν ρυθμίζεται ἀπὸ τὰς ἀ ν ἄ γ κ α ς, τὰς ὁποῖας ἀπαραιτήτως πρέπει γὰ διαγνώσῃ σωστὰ ἐκ τῶν προτέρων ὁποῖος λαμβάνει συμβουλευτικὴν ἐργασίαν πλησίον μιᾶς οἰκογενείας.

Ἐὰν διαχωρίσωμεν τὰς οἰκογενείας εἰς «ὕγιεις» ἢ φαινομενικῶς τουλάχιστον ὕγιεις καὶ εἰς «παθολογικάς», δηλαδὴ εἰς οἰκογενείας μὲ συνήθη ἱατρο - κοινωνικά προβλήματα, θὰ ἀντιληφθῶμεν ἀμέσως ὅτι αἱ ἀνάγκαι τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν εἶναι διάφοροι.

α. «Υγιῆς Οἰκογένεια».

Ἡ προστασία τῆς οἰκογενείας αὐτῆς ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, ἢ καλὴ ἀνάπτυξις τῶν παιδιῶν, ἢ διατήρησις τῆς ζωτικότητος τῶν ἐνηλίκων, ἢ παράτασις τῆς ζωῆς των, ἢ προστασία τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀκεραιότητος, ἢ δημιουργία χαρούμενης καὶ ὑγιῶς οἰκογενείας κλπ. εἶναι οἱ κύριοι σκοποὶ τοὺς ὁποῖους ἐπιδιώκομεν πλησίον τῶν οἰκογενειῶν αἱ ὁποῖαι παρουσιάζουν συνήθη ἱατρο - κοινωνικά προβλήματα.

Ἐκ τῶν προτέρων ὑπενθυμίζομεν ὅτι καὶ ἡ πλέον ὑγιῆς οἰκογένεια διέρχεται κρίσεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς της καὶ πρέπει γὰ ὑποστηρίζεται διὰ γὰ διέλθῃ μὲ ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον κόπον καὶ προπαντὸς χωρὶς συνεπείας διὰ τὴν μετέπειτα ζωὴν καὶ ἐξέλιξιν τῶν μελῶν των.

Ἡ ὑγιῆς οἰκογένεια πρέπει γὰ παραλαμβάνεται ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας της, ὥστε ἡ συμβουλευτικὴ ἐργασία γὰ εἶναι θεμελιώδης. Ἄν εἶναι μάλιστα δυνατόν καὶ πρὸ τῆς δημιουργίας της.

Καὶ ἐξηγούμεθα.

Ἡ σύγχρονος κοινωνία, ὡς εἶναι γνωστόν, ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν γέννησιν νέων

ανθρώπων με όσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερα ἐπιβαρυντικά κληρονομικά στοιχεία.

Ἡ εὐθύνη διὰ τὴν δημιουργίαν ὑγιῶς καὶ ἄνευ κληρονομικῶν ἐπιβαρύνσεων πληθυσμοῦ πρέπει νὰ βαρύνῃ ὅλους οἱ ὁποῖοι προτίθενται νὰ δημιουργήσουν οἰκογένειαν. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀπαραίτητον νὰ ἐργάζεται ἡ Ἐπισκέπτρια εἰς συμβουλευτικὸν σταθμὸν εὐγονικῆς διὰ νὰ κρούσῃ τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ νὰ τοὺς πείσῃ νὰ σπεύσουν νὰ ἐξετασθοῦν κλπ., διότι τοῦτο ἐπιτυγχάνεται μὲ ἄνεσιν ὅταν εὐρεθῆ ἢ κατάλληλος στιγμή ἐπαφῆς μὲ τὸν ἕνα ἢ καὶ τοὺς δύο μελλονύμφους ἢ ἀκόμη καὶ τὰ νεαρὰ ἄτομα τῶν οἰκογενειῶν.

Ἡ ἀνωριμότης ὀργανική, συναισθηματική, κοινωνικο - οἰκονομική τῶν μελλονύμφων εἶναι ἐπίσης κατάστασις ἢ ὁποία χρήζει συμβουλευτικῆς καὶ δι' ἔργων δραστηριότητος.

Τὰ προβλήματα τῶν ἀνωρίμων ζευγῶν εἶναι πολλά, ἀρχίζουσι ἀπὸ τὰ θέματα ὑγείας διὰ νὰ φθάσουν διερχόμενα ὅλην τὴν κλίμακα ἕως καὶ τὰ πλέον πολύπλοκα ἠθικο - κοινωνικά. Πρέπει δὲ νὰ προβλέπωνται καὶ νὰ προλαμβάνωνται.

Ὁ συμβουλευτικὸς ρόλος τῆς Ἐπισκεπτρίας θὰ ἐπεκταθῆ ἐν προκειμένῳ εἰς προβλήματα σεξουαλικῆς διαπαιδαγωγῆσεως, συζυγικῶν σχέσεων ἀπὸ ψυχολογικῆς πλευρᾶς, ἐπιλύσεως κοινωνικῶν προβλημάτων, ἐκπαιδεύσεως τῆς μελλούσης συζύγου καὶ μητρὸς κλπ.

Μετὰ τὸν γάμο καὶ πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ πρώτου παιδοῦ.

Τὸ νέο ζευγάρι θὰ χρειασθῆ νὰ ὑποστηρικθῆ ψυχολογικῶς, ἠθικῶς, κοινωνικῶς, ὥστε νὰ ὑπερπηδῆσῃ τὰς δυσκολίας προσαρμογῆς εἰς τὴν νέαν ζωὴν καὶ τοῦτο διότι τὸ παιδί τὸ ὁποῖον θὰ ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον θὰ πρέπει νὰ εὕρῃ τοὺς γονεῖς του ἀπηλλαγμένους κατὰ τὸ δυνατόν ἐκ τῶν ἰδικῶν τῶν προβλημάτων, διατεθειμένων νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιφέρῃ ἢ δική του γέννησις. Πρέπει ὅπωςδήποτε ἢ Ἐπισκέπτρια νὰ ἐργασθῆ πολὺ κατὰ τὸ διάστημα αὐτό, ὥστε νὰ προληφθῆ τυχόν ἐπιδείνωσις ὑπαρχόντων προβλημάτων, ὁπότε καὶ θὰ χρειασθῆ κατόπιν ἐπίπονος ἐργασία χωρὶς νὰ εἶναι

βέβαιον ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι ἱκανοποιητικόν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐγκυμοσύνης, ἢ συμβουλευτικῆς ἐπίδρασις τῆς Ἐπισκεπτρίας ἀπὸ ἀπόψεως ὑγιεινῆς εἶναι γνωστή. Ὄπωςδήποτε θὰ πρέπει νὰ τονίσωμεν ὅτι εἰς περιοχάς, ὅπου τὰ μεγάλα ὑγειονομικά καὶ κοινωνικά προβλήματα ἔχουν περιορισθῆ, θὰ πρέπει νὰ δοθῆ προσοχὴ εἰς τὰ ψυχολογικά προβλήματα. Σήμερον ὁ πληθυσμὸς τῶν ἀστικῶν κέντρων περιλαμβάνει σημαντικὸν ποσοστὸν τῶν ἀστικῶν κέντρων μὲ μορφωτικὸν καὶ κοινωνικὸν ἐπίπεδον ἀνώτερον. Ἴδου καὶ ὁ λόγος προσαρμογῆς τῆς συμβουλευτικῆς δραστηριότητος πρὸς τὰς ἐκάστοτε ἀνάγκας.

Ἐχομεν ἀκούσει δυστυχῶς νὰ λέγεται «τί νὰ πῶ ἄλλο, τὰ γνωρίζουν ὅλα ὅσα ἀφοροῦν τὴν ὑγιεινὴν» καὶ ἐννοοῦν τὴν σωματικὴν ὑγιεινὴν». Ἀλλὰ ἀφοῦ εἶναι γνωστὰ τὰ βασικά θὰ πρέπει «νὰ πηγαίνωμεν μακρύτερα», νὰ ἐκλαϊκεύωμεν γνώσεις εὐρυτέρας καὶ βαθυτέρας.

Μετὰ τὴν γέννησι τοῦ παιδιοῦ.

Ὅσον καὶ ἐὰν τὸ ἔδαφος εἶναι προητοιμασμένον, πάντοτε ἢ ἔλευσις τοῦ πρώτου παιδιοῦ, μαζί μὲ τὴν ναοάν, ἐπιφέρει καὶ προβλήματα πάσης φύσεως, ἀπὸ τὰ πλέον ἀπλᾶ προβλήματα ὑγιεινῆς ἕως τὰ πλέον πολύπλοκα ἰατρο - κοινωνικά. Ὁ συμβουλευτικὸς ρόλος τῆς Ἐπισκεπτρίας θὰ ἀσκηθῆ καὶ πάλιν κατὰ τὰ γνωστὰ εἰς αὐτὴν, μὲ σκοπὸν τὴν διατήρησιν τῆς ἁρμονίας εἰς τὸ περιβάλλον, τὴν βοήθειαν πρὸς τὸ παιδί, τὸ ὁποῖον ἀγωνίζεται νὰ προσαρμοσθῆ εἰς τὸ νέον περιβάλλον διὰ νὰ παραμείνῃ ὑγιὲς καὶ νὰ ἀναπτυχθῆ φυσιολογικά. Τὸ παιδί θὰ παρακολουθῆται συνεχῶς ὥστε νὰ προληφθῆ κάθε δυσμνῆς κατάστασις καὶ πρέπει νὰ συνεχισθῆ αὐτὸ κανονικὰ μέχρις ὅτου ἐνηλικιωθῆ.

Τὰ προβλήματα τῆς βρεφικῆς, παιδικῆς καὶ ἐφηβικῆς ἡλικίας εἶναι ἄπειρα καὶ πολύπλοκα. Εἰς τοῦτο ἔγκειται καὶ ἡ σπουδαιότης τῆς οἰκογενειακῆς Ἐπισκεπτρίας, ἢ ὁποία θὰ παρακολουθῆ τὸ ἄτομον μέσα εἰς τὴν οἰκογένειάν του ἀπὸ τὰ πρῶτα τοῦ θήματα μέχρι τὴν ἐνηλικίωσίν του, ὥστε νὰ δημιουργηθοῦν ἐνήλικοι ὑγιεῖς σωματικῶς, ψυχικῶς, κοινωνικῶς.

Κατὰ τὰς προσεχεῖς ἄλλας γεννήσεις.

Ἡ συμβουλευτικὴ δραστηριότης γὰ ἐν-
τείνεται καὶ ὄχι γὰ ἐξασθενῆ. Δὲν πρέπει
γὰ ἐπαναπαυθῆ ἢ Ἐπισκέπτρια μὲ τὴν σκέ-
ψιν ὅτι «ὅσα εἶχε γὰ διδάξῃ, τὰ ἐδίδαξεν
εἰς τὸ πρῶτο παιδί».

Ἡ οἰκογένεια δὲν εἶναι κάτι στατικόν·
ἐξελίσσεται, ἀλλάζει συνεχῶς μορφήν, ὑ-
φίσταται νέας ἐπιδράσεις ἐκ τοῦ κοινωνι-
κοῦ περιβάλλοντος. Κάθε παιδί ἔχει τὰ ἰ-
δικά του προβλήματα, χρήζει ἰδιαιτέρας
προσοχῆς καὶ μεταχειρῆσεως.

Οἱ γονεῖς μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου ἔ-
χουν κουρασθῆ, ἔχουν ὀλιγώτερον ἐνθουσι-
ασμόν, ἀντιμετωπίζουν ἰδικά των προβλή-
ματα. Ἡ «ἐπέκτασις» τῆς οἰκογενείας δη-
μιουργεῖ πλῆθος προβλημάτων ὑγείας, ψυ-
χολογικά, οἰκονομικά, κοινωνικά.

Ἡ οἰκογένεια ἔχει λάβει πλέον τὴν μορ-
φήν κοινωνικῆς μικρογραφίας. Τὰ προ-
βλήματα εἶναι περίπλοκα καὶ ἀπαιτοῦν
προσπάθειαν διὰ γὰ ἐπιλυθῶν δυστυχῶς
δὲ αὐτὴν τὴν ἐποχὴν, λόγῳ πρακτικῶν δυ-
σκολιῶν — ἔλλειψις προσωπικοῦ κλπ. — ἢ
οἰκογένεια στερεῖται πολλάκις τοῦ συμ-
βούλου τῆς.

Οὐσιαστικῶς ἢ σχολικὴ καὶ ἐφηβικὴ ἡ-
λικία εἶναι ἀκάλυπτοι. Ἐὰν ὑπάρχουν ἀ-
κόμη μικρὰ παιδιὰ καὶ ἢ Ἐπισκέπτρια
τὰ παρακολουθῆ, εἶναι δυνατόν γὰ παρα-
κολουθῆ καὶ τὰ μεγαλύτερα.

Ἡ οἰκογενειακὴ Ἐπισκέπτρια, ὅταν πα-
ρακολουθῆ ἕναν ἀριθμὸν οἰκογενειῶν συ-
στηματικῶς, θὰ ἀσχοληθῆ καὶ μὲ τὰ προ-
βλήματα τῶν μεγάλων παιδιῶν, θὰ διδά-
ξῃ εἰς τοὺς γονεῖς γνώσεις παιδαγωγικῆς,
παιδικῆς ψυχολογίας καὶ προπαντὸς ἐφη-
βικῆς ἡλικίας, διότι ὁ ἔφηβος εἶναι ἢ πλέον
παρεγνωρισμένη προσωπικότης· καὶ ὁμῶς
εἶναι ἢ ἐφηβικὴ ἡλικία ἐκείνη διὰ τὴν ὁ-
ποῖαν ὑπάρχουν τὰ σοβαρώτερα προβλήμα-
τα ὑγείας, ψυχολογικά, κοινωνικά. Τὸ «πέ-
ρασμα» ἀπὸ τὴν παιδικὴν εἰς τὴν ζωὴν
τοῦ ἐνηλίκου ἐπιτυγχάνεται πάντοτε μὲ
πολὺν κόπον.

«Ὅταν εἰς τὴν οἰκογένειαν ἀρχίζου»
αἱ «διαρροαί».

«Ὅταν ἐνηλικιωθῆ τὸ πρῶτο παιδί καὶ
φύγῃ ἀπὸ τὸ σπίτι· ὅταν οἱ γονεῖς ἔχουν
ὑποστῆ τὴν φθορὰν τοῦ χρόνου, ὅταν ἢ ἀ-
σθένεια ἐγκαθίσταται μονίμως εἰς τὴν οἰ-

κογένειαν, ὅταν ὁ θάνατος ἐπέλθῃ εἰς ἕνα
ἐκ τῶν δύο γονέων κλπ., πόσα καὶ πόσα
δὲν εἶναι δυνατόν γὰ συμβοῦν κατὰ τὴν πε-
ρίοδον αὐτὴν καὶ πόση ἀνάγκη φροντίδων
θὰ ὑπάρξῃ! Πόσο θὰ πρέπη γὰ παραστα-
θῆ ὁ κοινωνικὸς ἐργάτης τὴν κλονιζομέ-
νην οἰκογένειαν. Πόσον θὰ πρέπη γὰ φρον-
τίσῃ τοὺς ἡλικιωμένους γονεῖς, οἱ ὅποιοι
μένουν ἀδοθήητοι, μόνοι, ἀπογοητευμένοι.

6' «Παθολογικὴ οἰκογένεια».

Μέχρι τοῦδε ἐπραγματοποιήσαμεν μίαν
ἀναδρομὴν εἰς τὴν ζωὴν μιᾶς φυσιολογι-
κῆς οἰκογενείας, δηλ. μιᾶς οἰκογενείας ἢ
ὅποια δὲν ἀντιμετώπισεν σοβαρὰ ἰατρο-
κοινωνικά προβλήματα. Εἰς τὴν οἰκογένει-
αν μὲ θεδαρυμένην κληρονομικότητα, μὲ
ἀσθενείας, μὲ κακὴν προσαρμογὴν εἰς τὸν
γάμον τῶν γεννητόρων μὲ σοβαρὰ κοινωνι-
κο-οἰκονομικά προβλήματα, μίαν οἰκογέ-
νειαν ἀκρωτηριασμένην ἀπὸ τὴν ἀρχὴν
τῆς δημιουργίας τῆς, μίαν ἐργατικὴν οἰκο-
γένειαν πτωχὴν, πολύτεκνον κλπ. Τέλος
μίαν «οἰκογένειαν πρόβλημα».

Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτάς, ὁ ρόλος τῆς
Ἐπισκεπτρίας θὰ εἶναι συμβουλευτικὸς -
θεραπευτικὸς κυρίως (θεραπεία ὑπάρχον-
τος προβλήματος) καὶ προληπτικὸς, ὥστε
γὰ σταματήσῃ ἕνα κακὸν καὶ γὰ μὴ ἐξε-
λιχθῆ.

Καὶ ἐδῶ ἀσφαλῶς ἢ Ἐπισκέπτρια θὰ
ζητήσῃ τὴν βοήθειαν πολλῶν εἰδικῶν εἴτε
φυσικῶν προσώπων εἴτε ὑπηρεσιῶν, ἰδρυ-
μάτων κλπ.

Αὐταὶ κατὰ τὸ πλεῖστον εἶναι αἱ οἰκο-
γένειαι πρὸς τὰς ὁποίας τείνουں ὅλας των
τὰς προσπάθειας οἱ ἰατρο-κοινωνικοὶ ἐρ-
γάται. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἶναι θέμα «ἀναγ-
κῶν». Ὅταν ὑπάρχουν τεχνικαὶ καὶ πρα-
κτικαὶ δυσκολίαι διὰ μίαν συστηματικὴν
παρακολούθησιν ὅλου τοῦ πληθυσμοῦ, ἢ
προσοχὴ στρέφεται πρὸς τὰ σοβαρώτερα
καὶ πλέον ἐπείγοντα προβλήματα.

Ὅπωςδὴποτε πιστεύομεν ὅτι αἱ ὑγιεῖς
οἰκογένειαι μὲ μίαν συστηματοποίησιν τῆς
ἐργασίας θὰ ἦτο δυνατόν γὰ παρακολουθοῦν-
ται, ὥστε γὰ προληφθῆ ἢ δημιουργία σο-
βαροῦ ἰατρο-κοινωνικοῦ προβλήματος εἰς
αὐτάς. Ἡ συμβουλευτικὴ ἐργασία πρέπει
γὰ ἐξελιχθῆ καὶ γὰ φθάσῃ εἰς τὸ γὰ γίνῃ
καθαρῶς προληπτικὴ, ὅπως καὶ ἢ ἰατρικὴ

ἐνεφανίσθη ὡς θεραπευτική, ἐξειλίχθη εἰς προληπτικὴν καὶ τείνει νὰ γενικευθῇ ὡς κοινωνική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

ΕΠΙΤΥΧΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ἀφοῦ ἐσκιαγραφῆσαμεν κατὰ τρόπον γενικὸν τὰς φυσιολογικὰς καταστάσεις καὶ τὰς παθολογικὰς τοιαύτας τὰς ὁποίας θὰ κληθῇ νὰ ἀντιμετωπίσῃ συμβουλευτικῶς ἡ οἰκογενειακὴ Ἐπισκέπτρια, θὰ πρέπη νὰ ἀναφερθῶμεν δι' ὀλίγων εἰς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἐργασθῇ αὕτη διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν της. Δὲν πρόκειται νὰ διδάξωμεν τὴν μεθοδολογίαν καὶ τὴν τεχνικὴν τῆς Ὑγιεινομικῆς Διαπαιδαγωγήσεως οὔτε τῆς Κοινωνικῆς Ἐργασίας. Καὶ τοῦτο διότι νομίζομεν ὅτι πρόκειται διὰ γνωστὰς ἐγνοίας.

Θὰ ὑπενθυμίσωμεν μόνον μερικὰς ἀπὸ τὰς ἀπαραιτήτους προϋποθέσεις διὰ μίαν ἐπιτυχή συμβουλευτικὴν ἐργασίαν πλησίον τῆς οἰκογενείας.

1. Εὐρύτης γνώσεων

Ἐκτὸς τῶν βασικῶν γνώσεων ὑγιεινῆς, ψυχολογίας, κοινωνιολογίας καὶ τεχνικῆς ἀπαιτεῖται καὶ ἓνα πλῆθος ἄλλων γνώσεων οἰκονομίας, προγραμματισμοῦ, δικησεως κλπ. Ὅτιδήποτε ἔχει τὴν εὐκαιρίαν νὰ μάθῃ ὁ κοινωνικὸς ἐργάτης πρέπει νὰ τὸ μανθάνῃ. Κάποτε θὰ τοῦ χρειασθῇ.

Ἐπειδὴ ὅμως αἱ γνώσεις εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν τῆς ταχείας ἐξελίξεως «ξεπερνῶνται» εὐκόλως, ἐπειδὴ ἡ θεώρησις τῶν πραγμάτων μὲ μίαν ἀνακάλυψιν ἢ γενικῶς μὲ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ πολιτισμοῦ ἀλλάσσει, ἀπαιτεῖται συνεχῆς ἐπιμόρφωσις. Τὴν ἐπιμόρφωσιν δὲν πρέπει νὰ περιμῆνωμεν μόνον ἀπὸ τὰ ἐπιμορφωτικὰ σεμινάρια. Ὁ κοινωνικὸς ἐργάτης πρέπει νὰ ἔχῃ συνεχῆς ἐνδιαφέρον, νὰ διαβάσῃ καὶ νὰ προσαρμόζεται εἰς τὴν ἐξέλιξιν, νὰ εὐρύνη συνεχῶς τὶς γνώσεις του. Ὁ καθεὶς πρέπει νὰ γίνῃ ἐρευνητής. Νὰ ζητῇ νὰ τελειοποιῆται. Εἰς τὴν ἰατρο - κοινωνικὴν ἐργασίαν δὲν ὑπάρχει ὄριον γνώσεων. Ὁ-

σον περισσότερα γνωρίζει ἡ Ἐπισκέπτρια, τόσον καὶ περισσότερα ἐπιτυχάνει εἰς τὴν ἐργασίαν της, διότι δύναται νὰ συμβουλεύσῃ ἀνέτως καὶ νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὰς οἰκογενείας ὡς ἄτομον τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει μόνον βρεφοκομικὰς καὶ νοσηλευτικὰς γνώσεις ἀλλὰ καὶ πολλὰς ἄλλας.

2. Προσωπικότης.

Ὑγιῆς, σταθερὰ προσωπικότης εἶναι ἀπαραίτητη διὰ νὰ ἐπιβάλλεται καὶ νὰ ἐπιδρᾷ ἡ Ἐπισκέπτρια διὰ τοῦ ὑποδείγματός της, διὰ νὰ διασφαλίσῃ τὸ κῦρος της πλησίον τῶν οἰκογενειῶν της. Ὁ σκοπὸς της εἶναι νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἄλλους νὰ ἀνέλθουν καὶ ὄχι νὰ καταποντισθῇ καὶ ἡ ἴδια μαζί τους.

Πῶς διαμορφώνεται μία προσωπικότης;

Δὲν ὑπάρχει «συνταγή». Ἡ ζωὴ τὴν ὁποίαν ἔζησεν καθεὶς εἰς τὴν οἰκογένειάν του τοῦ ἔδωσεν τὰς θάσεις, αἱ κοινωνικαὶ ἐπιδράσεις προσέθεσαν, ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος συνειδητοποιώντας τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰ ἀδύνατα σημεῖα του δυνατὸν νὰ βελτιώσῃ τὴν προσωπικότητά του.

3. Ὁριμότης σκέψεως καὶ ἐνεργειῶν.

Εἰς τὴν κοινωνικὴν ἐργασίαν δὲν ἐπιτρέπονται ἐπιπολαιότητες καὶ ὑπερβολικοὶ ἐνθουσιασμοί. Ἀπαιτεῖται ὀρθὴ θεώρησις καὶ ἱεράρχησις τῶν ἀναγκῶν ὡς καὶ προγραμματισμὸς ἐνεργειῶν κατόπιν ὠρίμου σκέψεως. Ἡ συμβουλευτικὴ ἐργασία πρέπει νὰ ἐπιτελῆται μὲ περίσκεψιν καὶ συναίσθησιν εὐθύνης.

Σφάλματα τακτικῆς, τὰ ὁποῖα ἐκθέτουν τὸν κοινωνικὸν ἐργάτην καὶ τὸν θεσμὸν τῆς ἰατρο - κοινωνικῆς ἐργασίας, δὲν ἐπιτρέπονται.

4. Προσαρμογὴ.

Ἡ εὐλυγισία προσαρμογῆς τοῦ κοινωνικοῦ ἐργάτου εἰς τὰς συνηθείας εἶναι σημαντικὴ προϋπόθεσις. Ἡ συμβουλευτικὴ ἐργασία πρέπει νὰ εἶναι προσηρμοσμένη πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν οἰκογενειῶν καὶ τὰς ὑπαρχούσας δυνατότητας. Τοῦτο προϋποθέτει ὀρθὴν ἀξιολόγησιν τῶν ἀναγκῶν ἐκ μέρους τοῦ κοινωνικοῦ ἐργάτου, ὥστε

νά προσαρμοσθῆ καταλλήλως ἡ ἐργασία του. Προϋποθέτει ἐπίσης λεπτομερῆ μελέτην τοῦ περιβάλλοντος τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ εὐρυτέρου τοιούτου. Μόνον ὅταν προσαρμοσθῆ ὁ κοινωνικὸς ἐργάτης θὰ προγραμματίσῃ ὀρθῶς τὴν ἐργασίαν του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ἀπὸ τὰ ὀλίγα, τὰ ὁποῖα εἶχομεν τὴν εὐχαίριαν νὰ ἀναφέρωμεν, γίνεται ἀντιληπτὸν ὅτι ἀντιμετωπίζομεν τὴν οἰκογενειακὴν Ἐπισκέπτριαν ὡς πολυδύναμον κοινωνικὸν λειτουργόν, ὁ ὁποῖος ἴσταται παρὰ τὴ πλευρὸν τῆς οἰκογενείας καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ἔχει ζητηθῆ ἢ βοήθειά του, διότι δυστυχῶς πολὺ συχνὰ συμβαίνει νὰ ζητούμεθα ὅταν ἤδη ἔχει δημιουργηθῆ μία κατάστασις.

Ἀντιμετωπίσαμεν τὴν ἐπισκέπτριαν ὡς οἰκογενειακὸν σύμβουλον μιᾶς κοινότητος, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ζῆ καὶ ἡ ἰδία, εἴτε ἡ κοινότης αὕτη εἶναι χωρίον τῆς ὑπαίθρου, εἴτε τομεὺς ἐργασίας. Ἀντιμετωπίσαμεν τὴν Ἐπισκέπτριαν εἰς τὸ περιβάλλον ἐκεῖνο ὅπου ὅλοι τὴν γνωρίζουν, ἐκεῖ ὅπου ἔχει τὴν εὐχέρειαν νὰ κινηθῆ διὰ νὰ παρασταθῆ εἰς τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν της, εἰς τὸ σπίτι, τὸ σχολεῖο, τὸ χωράφι, τὸ καφενεῖον... Ἐκεῖ ὅπου ἡ δραστηριότης της δὲν ἔχει ὅρια, ἐκεῖ ὅπου ἀσχολεῖται μὲ τὴν προστασίαν μητρότητος - ὀρέφους, μὲ τὴν εὐγονικὴν, τὴν σχολικὴν ὑγιεινὴν, τὴν προστασίαν τῆς γεροντικῆς ἡλικίας, τὸν ἀντιφυματικόν, ἀντικαρκινικόν ἀγῶνα κλπ.

Καταλήγομεν δὲ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Ἐπισκέπτρια Σύμβουλος Ὑγιεινῆς τῆς Οἰκογενείας δύναται νὰ συμβάλῃ σημαντικὰ εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ὑγειονομικοῦ,

μορφωτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐπιπέδου τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἡ Ἐπισκέπτρια δὲν εἶναι «ξεπερασμένος» θεσμός. Δὲν ἔχει σημασίαν ἐάν, λόγῳ τῶν ἀναγκῶν καὶ πάλιν, ἡσχολήθῃ ἐπὶ ἔτη μὲ τὴν ὑγιεινὴν εἰς τὰς ἀπλουστέραις αὐτῆς μορφᾶς ἢ μὲ τὴν νοσηλείαν καὶ ἐπίστευσεν καὶ ἡ ἰδία ὅτι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξελιχθῆ.

Ὁ θεσμὸς τῆς Ἐπισκεπτρίας εἶναι ἀπὸ τοὺς πλέον ἐπικαίρους καὶ σημαντικούς. Πλὴν ὅμως τόσον ἡ ἐκπαίδευσις ὅσον καὶ ἡ ἐργασία τῆς Ἐπισκεπτρίας ἐξελίσσονται καὶ ἡ δυνατότης προσαρμογῆς εἰς τὴν ἐξέλιξιν εἶναι ἐκείνη ἢ ὁποῖα καθυστερεῖ καὶ ἀπογοητεύει προσωρινῶς.

Εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς Ἐπισκεπτρίας προστίθενται νέοι τομεῖς, προσφέρεται ἐμβάθυνσις εἰς τὰ μέχρι τοῦδε γνωστά.

Ἡ συνηθειτοποίησις μιᾶς τόσον σημαντικῆς καὶ εὐρείας ἀποστολῆς πρέπει νὰ ἐπιτευχθῆ κατὰ πρῶτον λόγον ἀπὸ τὰς ἰδίας τὰς Ἐπισκεπτρίας, οὕτως ὥστε νὰ καταστῆ δυνατόν νὰ προβληθῆ ἡ Ἐπισκέπτρια καταλλήλως εἰς τὴν σημερινὴν κοινωνίαν.

Υ.Γ. Διὰ τοῦ ὅρου «Ὑγιεινὴ» ἐκφράζομεν τὴν ὑγιεινὴν εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς αὐτῆς, ἤτοι σωματικὴν, ψυχικὴν, κοινωνικὴν.

Ὁ ὅρος «Σύμβουλος» σημαίνει τὴν συνεχῆ ἐπίδρασιν τοῦ κοινωνικοῦ ἐργάτου ἐπὶ τῆς παρακολουθουμένης οἰκογενείας, διὰ λόγων, ἔργων, ὑποδείγματος, συμφώνως τῆ Μεθοδολογίᾳ τῆς Ὑγιεινῆς Διαπαιδαγωγῆσεως.

Διὰ τοῦ ὅρου «Οἰκογενειακὴ Ἐπισκέπτρια», ἐκφράζεται ἡ ἐννοια τῆς «πολυδυνάμου» Ἐπισκεπτρίας.